

КАК ДА ВЪРНЕМ

СМИСЪЛА

В УЧИЛИЩЕ?

КОНТЕКСТ НА ПРОГРАМАТА

12%

ОТ БЪЛГАРСКИТЕ УЧЕНИЦИ
ОТПАДАТ ОТ УЧИЛИЩЕ ОЩЕ
МЕЖДУ 9 И 12 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ.

ОСНОВНИТЕ ПРИЧИНИ СА
БЕДНОСТТА, ОБУЧИТЕЛНИТЕ
ТРУДНОСТИ И
РАЗОЧАРОВАНИЕТО.
ЧЕСТО ТЕ НЕ ВИЖДАТ
ВРЪЗКАТА МЕЖДУ УЧИЛИЩЕТО
И ПРОФЕСИОНАЛНАТА СИ
РЕАЛИЗАЦИЯ, НИТО КАК
УЧИЛИЩЕТО ЩЕ ИМ ОСИГУРИ
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ.

ОТПАДАНЕТО И НИСКАТА МОТИВАЦИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ СА
... СРЕД **НАЙ-ТРУДНИТЕ ЗА РЕШАВАНЕ ПРОБЛЕМИ**
НА БЪЛГАРСКАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА.

И СИ КАЗАХМЕ:

НЕЩО ТРЯБВА ДА СЕ НАПРАВИ!

КОГА НА ДЕЦАТА СПИРА МАСОВО ДА ИМ СЕ ХОДИ НА УЧИЛИЩЕ?

Анализирахме данни, разговаряхме с учители, родители и ученици и открихме, че малко изследваният **шести клас е ключов** в определянето на нагласата на децата към образованието им в бъдеще.

След **четвърти клас постепенно се изчерпва** естественото детско любопитство към училището като ново преживяване, любимата учителка вече не прави всяка трудност да изглежда като игра. В **пети клас всичко е ново и по-сложно**. И за децата, натрупали трудности, разочарования и пропуски...

...шести клас се оказва дълбоко демотивиращ, още повече че предстои седми – матура и поемане в определена посока. Дадохме си сметка, че подкрепата в шести клас е от огромно значение за това как децата ще продължат в седми и докъде ще си поставят за цел да стигнат.

Проведохме национално представително проучване сред шестокласниците, за да потвърдим емпиричните си наблюдения. За съжаление те са стряскащи. 57 000 шестокласника на година, от които 17 100 (30%) са застрашени от отпадане.

95%

ОТ ТЯХ СМЯТАТ, ЧЕ Е ВАЖНО
ДА СЕ ХОДИ НА УЧИЛИЩЕ,
ЗАЩОТО:

Получават нови знания

33%

Ще си намерят по-хубава работа

21%

Срещат приятели

10%

НО **45%**

СА ГОТОВИ ДА ИЗБЯГАТ
ОТ ЧАС ПРИ ПЪРВА
ВЪЗМОЖНОСТ, ЗАЩОТО ИМ Е
СКУЧНО ИЛИ ТРУДНО В УЧИЛИЩЕ.

МОГАТ ЛИ ДНЕСНИТЕ ДЕЦА ДА УЧАТ ПО СТАР НАЧИН?

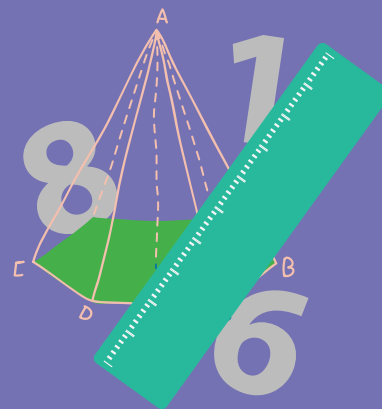
ЯВНО НЕ.

Класно-урочната система е архаична, но добре упражнена от учителите и затова предпочитана.

РЕЗУЛТАТЪТ

НАКРАТКО

Деца не харесват важни предмети, които развиват тяхното критично мислене и стремеж към високи академични постижения като български език, математика, история и география. Вместо това те предпочитат предмети, които развиват умения за правене – физическо, музика, рисуване, информационни технологии.

ПРОБЛЕМЪТ СЕ ОКАЗА ДОСТА ЯСЕН

95% ОТ ДЕЦАТА ХАРЕСВАТ УЧИЛИЩЕТО
79% - УЧИТЕЛИТЕ СИ, НО НЕ ХАРЕСВАТ
НАЧИНА НА ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ.

ВЪПРОСЪТ Е:

**КАК ДА ВЪРНЕМ В КЛАСНИТЕ СТАИ
СМИСЪЛА И РАДОСТТА ОТ УЧЕНЕТО?**

- С две училища-партньори (СУ „Христо Смирненски“, гр. Брезово и СУ „Георги Бенковски“, гр. Тетевен) опитахме следното – **да изведем всички шестокласници извън училище** като поканим професионалисти от местната общност да покажат на децата магията на знанието, впрегната в правенето.

Включихме всички деца. Така дори тези, които не бяха отличници, получиха шанса „да вкарат гол“, да покажат умения и познания, за които нито учителите, нито съучениците им подозираха.

В продължение на цяла година, в малки групи (5-10 деца), **учениците работиха заедно** с професионалист и учител в съответната научна област в решаването на практически задачи, **използвайки знанията си от училище.**

От учебната 2018-2019 година още пет училища (ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Езерче; СУ „Отец Паисий“, с. Медковец; ОУ „Никола Вапцаров“, с. Селановци; ОУ „Васил Левски“, гр. Белене; ОУ „Христофор Никифоров“, гр. Ловеч) стават част от програмата **„Училището има смисъл“**.

КАКВО СЕ СЛУЧИ С ДЕЦАТА?

ОТКРИХА В СЪУЧЕНИЦИТЕ СИ НОВИ
ПРИЯТЕЛИ И СЕ ПОЧУВСТВАХА
ПО-ЗАДРУЖНИ.

ОТКРИХА В УЧИТЕЛИТЕ СИ ХОРА С
РАЗНООБРАЗНИ ИНТЕРЕСИ, ГОТОВИ ДА
ГОВОРЯТ С ТЯХ И ДА ГИ ЧУЯТ, НЕ САМО ДА
ПРЕПОДАВАТ И ИЗПИТВАТ.

ОТКРИХА В МЕСТНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛИСТИ
ПРИЯТЕЛИ И УСПЕЛИ ПРИМЕРИ ЗА
ПОДРАЖАНИЕ, С КОИТО ДО МОМЕНТА САМО
СЕ БЯХА РАЗМИНАВАЛИ НА УЛИЦАТА.

КАКВО СЕ СЛУЧИ С УЧИЛИЩЕТО?

ОТКРИ, ЧЕ ЗАД ОГРАДАТА ДЕБНЕ НЕ САМО КРИТИКА, НО И МНОГО ПОДКРЕПА.

ОТКРИ, ЧЕ НЕ ВИНАГИ ИЗПОЛЗВА ЦЕЛИЯ РЕСУРС, С КОЙТО ВСЪЩНОСТ РАЗПОЛАГА.

ОТКРИ, ЧЕ РОДИТЕЛИТЕ СЕ ПРОМЕНЯТ, КОГАТО ВИЖДАТ ПРОМЯНА И В САМОТО УЧИЛИЩЕ. С 9% СЕ УВЕЛИЧИХА РОДИТЕЛИТЕ, КОИТО ТЪРСЯТ ИНДИВИДУАЛЕН КОНТАКТ С УЧИЛИЩЕТО. С 13,5% СЕ УВЕЛИЧИХА УЧИТЕЛИТЕ, КОИТО ТЪРСЯТ ЛИЧЕН КОНТАКТ С РОДИТЕЛИТЕ.

РЕЗУЛТАТИ:

КАКВО ПОСТИГАМЕ

С ДЕЦАТА, КОИТО УЧАСТВАТ В ПРОГРАМАТА

За децата е важно да създават контексти с наученото и да умеят да се съпоставят с този контекст. И когато им предоставим тази възможност, добрите резултати не закъсняват.

70%

от децата заявяват, че училището е станало по-интересно за тях вследствие на работата им по Програмата.

20%

са намалели отсъствията на децата в сравнение с броя отсъствия на същите деца предходната година.

50%

от децата смятат, че са увеличили знанията си по предметите, свързани с участието си в Програмата.

69%

се е увеличила
готовността на
професионалистите да
отделят собствени
средства за продължаване
на Програмата вследствие
на едногодишната им
работа с децата.

20%

са се увеличили
родителите, които
смятат, че е добре детето
им да изготви отсега
план за живота си.

27%

от децата са променили
мечтите си вследствие
на участието си в
Програмата.

КАКВО МОЖЕТЕ ДА НАПРАВИТЕ

В СВОЕТО УЧИЛИЩЕ?

Все повече училища осъзнават, че имат нужда от промяна, съобразена с потребностите на децата и търсят начин да свържат учебния материал с живота извън училище. Все повече професионалисти са готови да влязат в училище и да се срещнат с децата.

Трябва да развиваме не само академични умения в децата, но и т.нар. преносими умения, които им помагат да живеят и работят с другите, да познават по-добре себе си, своите силни страни и слабости. За постигането на тези цели основна роля имат учителите и начинът, по който представят учебния материал.

ПРИМЕРИ ОТ ПРОГРАМА „УЧИЛИЩЕТО ИМА СМИСЪЛ“

Учениците, които посещават производствени предприятия, се запознават отблизо с работата на различни длъжности. За да бъдат един ден мениджър по продажби, днес те трябва да изготвят оферта за продажба на продукт като се съобразят с изискванията за качество на съответната страна и я преведат на чужд език. По този начин те прилагат в реална професионална среда знанията си по математика, география и чужд език.

Учениците, които избраха професията „Културен организатор“, организираха честване на 24-ти май в читалището. Дейностите по такъв мащабен проект развиват у тях различни умения – работа в екип, умения за създаване на текст (сценарий), презентаторски и ораторски умения (водещи на събитието), комуникативни умения, съзнателност и отговорност.

ПРИМЕРИ ОТ ПРОГРАМА „УЧИЛИЩЕТО ИМА СМИСЪЛ“

Учениците екскурзоводи водят туристическа обиколка на града си и показват забележителностите както на гостите на града, така и на свои съученици и по-малки деца. Комбинирайки своите знания по история и география, те развиват самоувереност и комуникативни умения.

Групата на озеленителите посещава вековна гора и след това силно ерозирал терен. Непосредствено след посещението децата дискутират как са се чувствали на двете места, а по-късно изготвят плакати за ползата от горите и опасностите от тяхното унищожаване.

ОТКЪДЕ ДА ЗАПОЧНЕТЕ

АКО СТЕ УЧИТЕЛ

– Организирайте посещения на професионалисти, студенти, експерти от различни области в класните стаи по време на занятия, така че „гостите“ да допринесат с конкретна практическа дейност или опит за предметното знание на учениците.

– Търсете възможности и одобрение от страна на ръководството за извеждане на учениците от класната стая и извънкласни посещения на институции и различни професии.

– Правете чести препратки към външния свят и практическото приложение на учебния материал и развиваните в час умения в различни професии.

– Използвайте всякакъв вид удачни допълнителни материали извън тези в учебниците – видео-клипове, статии, текстове на песни, интервюта, филми – които да онагледяват широката приложимост на знанията, уменията и нагласите, развивани в училище.

– При възможност говорете с Вашия директор и се опитайте да го убедите в преимуществата на работата по програмата „С поглед в бъдещето – училището има смисъл“.

– Провеждайте занятията си по максимално ангажиращ начин – чрез дискусии, групови задачи, ролеви игри, преподаване от ученици на ученици.

ОТКЪДЕ ДА ЗАПОЧНЕТЕ

АКО СТЕ ДИРЕКТОР

- Направете списък на всички предприятия в региона и хората, които познавате в тях.
- Чуйте се с тях.
- Разкажете идеята си на Общината и ги попитайте с какво могат да Ви съдействат.
- Мотивирайте учители да използват ресурса на общността в работата си с децата.

ОТКЪДЕ ДА ЗАПОЧНЕТЕ

АКО СТЕ КОМПАНИЯ

- Ако искате да покажете на децата своята професия или бизнес, свържете се с местното училище и поканете децата да дойдат на Вашето работно място.
- Подгответе кратко представяне на дейността си и помогнете на учениците, заедно с учител от съответната научна област, да свържат видяното с учебните предмети, които изучават в училище.
- Дайте им кратка задача за домашно, за която да използват наученото от Вас и знанията си от училище.
- Уговорете с училището следващи посещения и работа с децата, които проявяват интерес към Вашата дейност.

— — — ВКЛЮЧЕТЕ СЕ! — — —

АКО ИСКАТЕ ВАШЕТО УЧИЛИЩЕ ДА БЪДЕ
ВКЛЮЧЕНО В ПРОГРАМА
„УЧИЛИЩЕТО ИМА СМИСЪЛ“, МОЖЕТЕ ДА
ПОЛУЧИТЕ ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ НА ...

WWW.CIE.BG .....

Ако имате допълнителни въпроси, не се колебайте да се свържете с екипа
на Център за приобщаващо образование:

(+359 2) 870 20 63

office@cie-bg.eu

**ЦЕНТЪР ЗА
ПРИБЩАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ**

www.cie.bg | www.priobshti.se

office@cie-bg.eu

ул. „Княз Борис I“ 133, София 1000

(+359 2) 870 20 63